

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/66/2018
Identifikačné číslo spisu: 8116011840
Dátum vydania rozhodnutia: 24.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Šišková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8116011840.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Martina Bargela v trestnej veci obvinených O. L. a C. L., pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí s verejným vyhlásením rozsudku (§ 382a Trestného poriadku) konanom 24. júla 2019 v Bratislave, o dovolaní ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti trestnému rozkazu Okresnému súdu Prešov z 28. septembra 2016, sp. zn. 4T/103/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku trestným rozkazom Okresného súdu Prešov z 28. septembra 2016, sp. zn. 4T/103/2016 (právoplatný 12. októbra 2016) bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i), písm. k) Trestného poriadku porušený zákon v ustanoveniach § 122 ods. 12, ods. 13, § 211 ods. 1 Trestného zákona, § 9 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, v neprospech obvinených O. R. a C. R..

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku (prvá veta) trestný rozkaz Okresného súdu Prešov z 28. septembra 2016, sp. zn. 4T/103/2016 (právoplatný 12. októbra 2016) sa z r u š u j e.

Z r u š u j ú sa aj ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce na trestný rozkaz Okresného súdu Prešov z 28. septembra 2016, sp. zn. 4T/103/2016 (právoplatný 12. októbra 2016), pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Okresnému súdu Prešov sa p r i k a z u j e, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Okresný súd Prešov trestným rozkazom z 28. septembra 2016, právoplatným 12. októbra 2016, sp. zn. 4T/103/2016 (č. l. 71 spisu), uznal obvinených O.L. a C.L. za vinných zo spáchania prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) zák. č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona (ďalej len „Trestný zákon“), ktorého sa dopustili na tom skutkovom základe, že
- v školskom roku 2015/2016 v obci Y. M., okres A. a inde z nedbanlivosti si ako biologickí rodičia

riadne neplnili rodičovské povinnosti voči maloletej dcére R.L., nar. XX. P. XXXX tým spôsobom, že zanedbávali plnenie jej povinnej školskej dochádzky na R.G. s O.G., S. XX, Y. D. S., okres Prešov, čím jej umožnili viesť záhaľčivý život, v dôsledku čoho maloletá R.L. v uvedenom školskom roku vymeškala 163 neospravedlnených vyučovacích hodín aj napriek zasielaným upozorneniam na nedbalú školskú dochádzku dcéry, udeleným výchovným opatreniam žiačke z dôvodu záškoláctva, zníženej známke zo správania na stupeň 3, k náprave v školskej dochádzke maloletej nedošlo.

Za to bol obvinenému O.L. uložený podľa § 211 ods. 1 Trestného zákona nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) mesiacov, na výkon ktorého bol zaradený podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia a obvinenej C.L. uložený podľa § 211 ods. 1 Trestného zákona nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace, na výkon ktorého bola zaradená podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj „minister“) písomným podaním z 19. marca 2018 (doručeným 23. marca 2018) podal dovolanie (č. l. 109 a nasl. spisu) proti trestnému rozkazu Okresného súdu Prešov z 28. septembra 2016, sp. zn. 4T/103/2016 na podnet predsedu Okresného súdu Prešov v prospech obvineného O.L. a obvinenej C.L. z dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) zák. č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku (ďalej len „Trestný poriadok“), t. j. že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V písomných dôvodoch dovolania uviedol, že obvinení C.L. a O.L. boli uznaní za vinných z prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Trestného zákona trestným rozkazom Okresného súdu Prešov z 28. septembra 2016 sp. zn. 4T/103/2016, právoplatným dňa 12. októbra 2016, na skutkovom základe tam uvedenom. Uvedenému trestnému rozkazu predchádzal trestný rozkaz Okresného súdu Prešov z 25. mája 2016, sp. zn. 1T/53/2016, ktorým boli obvinení C.L. a O.L. uznaní za vinných z prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že v školskom roku 2015/2016 v období od 1. septembra 2015 do 18. marca 2016 v Y. M., okres A. a inde z nedbanlivosti si ako biologickí rodičia riadne neplnili rodičovské povinnosti voči maloletej C.L., nar. XX. V. XXXX, tým spôsobom, že zanedbávali plnenie jej školskej dochádzky na Z.G. v obci Y. M., okres A., čím jej umožnili viesť záhaľčivý život, v dôsledku čoho maloletá C.L. v uvedenom období školského roka 2015/2016 vymeškala 122 neospravedlnených vyučovacích hodín, aj napriek zasielaným upozorneniam na nedbalú školskú dochádzku dcéry, spolupráca s nimi bola veľmi slabá, na predvolania nereagovali, z dôvodu záškoláctva bola maloletej znížená známka zo správania. Obvinenej C.L. bol uložený podľa § 211 ods. 1 Trestného zákona, § 36 písm. l) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 8 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace, výkon ktorého bol obvinenej podmienene odložený na skúšobnú dobu 12 (dvanásť) mesiacov. Trestný rozkaz vo vzťahu k obvinenej C.L. nadobudol právoplatnosť 11. júna 2016 a na podklade odporu prokurátora podaného v neprospech obvineného O.L. bol obvinený rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 1T/53/2016, právoplatným 24. júna 2016 uznaný za vinného z prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Trestného zákona a bol mu uložený trest povinnej práce vo výmere 280 hodín. Doposiaľ obvinený odpracoval 240 hodín a o premene trestu povinnej práce na nepodmienečný trest odňatia slobody nebolo rozhodnuté.

Trestným rozkazom Okresného súdu Prešov z 28. septembra 2016, sp. zn. 4T/103/2016 podľa názoru ministra došlo k porušeniu zákona, a to nerešpektovaním základnej zásady trestného konania upravenej v § 2 ods. 8 Trestného poriadku ne bis in idem - nie dvakrát v tej istej veci. Okresný súd Prešov nemal ukladať samostatný trest, ale uložiť spoločný trest podľa § 41 ods. 3 Trestného zákona, ktorý predstavuje prelomenie tejto zásady. S poukazom na § 41 ods. 3 Trestného zákona uloženie spoločného trestu prichádza do úvahy v prípade pokračovacieho trestného činu, ak súd odsudzuje páchatel'a za ďalší čiastkový skutok, ktorý tvorí súčasť pokračovacieho trestného činu, ak za iný čiastkový skutok bol už súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok, ktorý už nadobudol právoplatnosť. Súd mal zrušiť skorší výrok o vine o pokračovacom trestnom čine a trestných činoch spáchaných s ním v

jednočinnom súbehu, zrušiť celý výrok o treste ako aj ďalšie výroky, ktoré majú v tomto výroku o vine podklad. V novom rozhodnutí pri viazanosti skutkovými zisteniami v zrušenom rozsudku sa následne znovu rozhodne o vine za pokračovací trestný čin vrátane nového čiastkového skutku a takisto o spoločnom treste za pokračovací trestný čin. Je splnená aj podmienka na podanie dovolania podľa § 371 ods. 5 Trestného poriadku, t. j. že zistené porušenie zákona zásadne ovplyvňuje postavenie obvinených.

Vzhľadom na vyššie uvedené dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že trestným rozkazom Okresného súdu Prešov z 28. septembra 2016 sp. zn. 4T/103/2016, bol porušený zákon v neprospech obvinených O.L. a C.L. v ustanoveniach § 41 ods. 3, § 122 ods. 10, § 211 ods. 1 Trestného zákona, § 353 Trestného poriadku a aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý trestný rozkaz a zrušil aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Okresnému súdu Prešov, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol. Ďalej navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 380 ods. 4 Trestného poriadku prerušil výkon trestu odňatia slobody u obvinenej C.L. až do rozhodnutia dovolacieho súdu.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Prešov (ďalej len „prokurátor“) vo svojom vyjadrení k dovolaniu zo 4. apríla 2018 uviedol, že dňa 12. marca 2016 bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie a súčasne vznesené obvinenie podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku obvinenému O.L. aj obvinenej C.L. pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, vo vzťahu k maloletej dcére C.L.. Uznesenie o vznesení obvinenia bolo obvineným doručené 18. marca 2016 a obžaloba bola podaná na Okresný súd Prešov dňa 25. mája 2016.

Následne dňa 11. júla 2016 bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku obvinenému O.L. aj obvinenej C.L. pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, vo vzťahu k maloletej dcére R.L..

V čase vznesenia obvinenia za skutok vo vzťahu k maloletej dcére C.L. nevyplývali dôkazy na vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti obvinených za skutok vo vzťahu k maloletej dcére R.L.. Aj napriek vedenému trestnému stíhaniu v prvej veci vo vzťahu k maloletej dcére C.L., obvinení ako zákonní zástupcovia zanedbávali školskú dochádzku ďalšie tri mesiace do začiatku školských prázdnin aj voči druhej dcére R.L.. Obvinení nezjednali nápravu voči druhej dcére R.L. a pokračovali v páchaní trestnej činnosti aj napriek podanej obžalobe.

Pokračovací trestný čin je charakteristický väčším počtom útokov, ktorými sa naplnia určitá skutková podstata trestného činu. Útoky sú vedené s rovnakým spôsobom, zámerom a časovou súvislosťou. Ako pokračovanie v trestnej činnosti sa posudzuje činnosť páchaná do vznesenia obvinenia. V tomto prípade ide o jedno výchovné prostredie, ale iný predmet útoku a páchanie trestnej činnosti po vznesení obvinenia. Obvinení nezodpovedným správaním dcére R.L. umožnili viesť záhaľčivý život. Vznesené obvinenie nasledovalo až po právoplatnom odsúdení, uložený nepodmienečný trest odňatia slobody je primeraný.

Vzhľadom na to, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov, sp. zn. 1T/53/2016 došlo k vzneseniu obvinenia 12. marca 2017 a toto bolo doručené obom obvineným dňa 18. marca 2016, je zrejmé, že týmto dátumom došlo k prerušeniu pokračovania v trestnej činnosti a od tohto momentu začali páchať obvinení nový trestný čin, ktorý bol stíhaný v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov, sp. zn. 4T/103/2016, a to až do konca júna 2016.

V zmysle § 9 ods. 2 Trestného poriadku nedošlo k porušeniu zásady ne bis in idem ani v prípravnom konaní a ani v konaní pred súdom a len skutok v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov, sp. zn. 4T/103/2016 sa mal obsahovo rozdeliť na dva skutky a to do 18. marca 2016, kde sa mal ukladať spoločný trest a po 18. marci 2016, kde sa mal ukladať samostatný trest. Aj po rozdelení skutku by mal byť však uložený taký trest ako aj uložený bol.

Ustanovený obhajca obvinených JUDr. Marek Tkáč sa k podanému dovolaniu ministra spravodlivosti nevyjadril.

K vyjadreniu prokurátora k dovolaniu sa písomne vyjadril minister podaním doručeným dovolaciemu súdu 3. mája 2019.

V podaní cituje jednotlivé ustanovenia Trestného zákona - § 41 ods. 3, § 122 ods. 10, § 122 ods. 13.

Uviedol, že skutky vo veciach vedených na Okresnom súde Prešov, sp. zn. 4T/103/2016 a 1T/53/2016 mali jednoznačne trestnú povahu. V oboch prípadoch sa minimálne v období od 1. septembra 2015 do 18. marca 2016 jednalo o rovnaký skutok. Vo vzťahu k tomuto pokračovaciemu trestnému činu sú dané prvky objektívnej a subjektívnej súvislosti v zmysle § 122 od. 10 Trestného zákona; a to vrátane rovnakej právnej kvalifikácie. V posudzovanom prípade boli obvinení O.L. a C.L. odsúdení pre ten istý pokračovací trestný čin duplicitne. Na tom nič nemení okolnosť, že procesne je čiastkový útok pokračovacieho trestného činu samostatným skutkom, ako vo svojom vyjadrení uviedol prokurátor. Ohľadom každého z takýchto skutkov možno viesť samostatné konanie, ale vo výsledku musí byť uložený spoločný trest v zmysle § 41 ods. 3 Trestného zákona (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. decembra 2010, sp. zn. 2Tdo/43/2010). Minister nesúhlasí s námietkami prokurátora, že v posudzovanom prípade nemožno hovoriť o nezákonom treste, pretože duplicitným odsúdením a uložením dvoch trestov za ten istý pokračovací trestný čin bol porušený zákon v neprospech obvinených R. v ustanoveniach § 41 ods. 3, § 122 ods. 10, § 122 ods. 13 Trestného zákona. Také porušenie jednoznačne zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) po preskúmaní veci zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonom stanovenej lehote (Najvyšší súd Slovenskej republiky po vrátení veci 25. októbra 2018 Okresnému súdu Prešov a opätovnom predložení veci Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 14. decembra 2018 zistil, že dovolanie ministra z 19. marca 2018 bolo zaslané so spisom na okresný súd pri vrátení spisu a doručené dňa 23. marca 2018, (č. l. 109 spisu) a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, 2, 3 Trestného poriadku), spĺňa podmienky uvedené v § 373 ods. 2, 5 Trestného poriadku, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku.

Podľa § 382a Trestného poriadku dovolací súd môže rozhodnúť aj na neverejnom zasadnutí o dovolaní, ak zistí, že dôvody dovolania, ktoré bolo podané v prospech obvineného sú zjavne preukázané a je zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1.

V zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené. Dovolateľ v dovolaní označil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu k vyššie spomínanej viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, treba ešte poznamenať, že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku.

Z toho potom vyplýva, že v prípade, ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku, bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku.

Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd vyhovie dovolaniu postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (viď. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2Tdo/30/2011, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

V posudzovanej veci je zrejmé, že dovolateľ uplatnil iba dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Mal byť uplatnený aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak proti obvinenému sa viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je naplnený vtedy, keď rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Okrem chýb, ktoré sa týkajú právneho posúdenia skutku, možno namietať aj iné nesprávne hmotnoprávne posúdenie. Rozumie sa tým vyhodnotenie otázky, ktorá nespočíva priamo v právnej kvalifikácii skutku, ale v právnom posúdení inej skutkovej okolnosti majúcej význam z hľadiska hmotného práva.

Podstatou dovolacej argumentácie ministra spravodlivosti je výhrada proti tomu, že Okresný súd Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 4T/103/2016, mal napadnutým trestným rozkazom z 28. septembra 2016, ukladať spoločný trest a nie trest samostatný z dôvodu, že išlo o ďalší čiastkový útok, ktorý tvoril súčasť pokračovacieho trestného činu k trestnému činu v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 1T/53/2016.

Z obsahu spisu Okresného súdu Prešov, sp. zn. 1T/53/2016 vyplýva, že

- uznesením povereného príslušníka Policajného zboru, Obvodného oddelenia Policajného zboru Chminianska Nová Ves z 12. marca 2016, č. k. ČVS: ORP-176/CH-PO-2016, doručeným obom obvineným 18. marca 2016, bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie O.L. a C.L. pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, ktorého sa dopustili voči maloletej C.L..

- trestným rozkazom Okresného súdu Prešov z 25. mája 2016, sp. zn. 1T/53/2016, doručeným obom obvineným 2. júna 2016, právoplatným 11. júna 2016, vo vzťahu k obvinenej C.L., ktorá bola uznaná za vinnú zo spáchania prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, ktorého sa dopustila voči maloletej C.L.. Obvinenej bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace, výkon ktorého bol podmienene odložený na skúšobnú dobu 12 (dvanásť) mesiacov (č. l. 56 pripojeného spisu),

- rozsudkom Okresného súdu Prešov z 24. júna 2016, sp. zn. 1T/53/2016, právoplatným 24. júna 2016, na podklade odporu prokurátora proti trestnému rozkazu Okresného súdu Prešov z 25. mája 2016, sp. zn. 1T/53/2016, bol obvinený O.L., uznaný za vinného zo spáchania prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, ktorého sa dopustil voči maloletej C.L.. Obvinenému bol uložený trest povinnej práce vo výmere 280 hodín.

Z obsahu spisu Okresného súdu Prešov, sp. zn. 4T/103/2016 vyplýva, že

- uznesením povereného príslušníka Policajného zboru, Obvodného oddelenia Policajného zboru Chminianska Nová Vés z 11. júla 2016, č. k. ČVS: ORP-774/CH-PO-2016, doručeným obvineným 14. júla 2016, bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie obvinenému O.L. a obvinenej C.L. pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, ktorého sa dopustili voči maloletej R.L.,

- trestným rozkazom Okresného súdu Prešov z 28. septembra 2016, sp. zn. 4T/103/2016, právoplatným 12. októbra 2016, boli obvinení C.L. a O.L. uznaní za vinných zo spáchania prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, ktorého sa dopustili voči maloletej R.L.. Podľa § 211 ods. 1 Trestného zákona bol obvinenej uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace a obvinenému trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) mesiacov, u oboch so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia (č. l. 71-72 spisu).

Podľa § 211 ods. 1 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. - Trestného zákona (ďalej len „Trestný zákon“) sa trestného činu ohrozovania mravnej výchovy mládeže dopustí ten, kto vydá, čo aj z nebanlivosti, osobu mladšiu ako osemnásť rokov nebezpečenstvu spustnutia tým, že umožní jej viesť záhalčivý alebo nemravný život.

Objektom skutkovej podstaty tohto trestného činu je záujem na riadnej, sústavnej a dôslednej starostlivosti o výchovu a všestranný vývoj osôb mladších ako osemnásť rokov, bez ohľadu na prípadnú plnoletosť nadobudnutú uzavretím manželstva pred dovŕšením osemnásteho roku veku [§ 8 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“)]. Trestné činy majú okrem svojho objektu aj hmotný predmet útoku, voči ktorému konanie páchatel'a fakticky smeruje a na ktorom vyvoláva účinok. Na predmet páchatel' trestného činu bezprostredne útočí, a tým zasahuje aj objekt trestného činu. Predmet útoku má úzky vzťah k objektu trestného činu. Avšak predmet útoku nie je podstatným znakom objektu trestného činu, necharakterizuje tento objekt, nedáva vždy možnosť poznať a rozlíšiť vzťahy, ktoré sú objektom rôznych trestných činov. Predmet útoku je znakom konkretizujúcim objektívnu stránku skutkovej podstaty trestného činu, t. j. predovšetkým konanie páchatel'a. Na predmete sa prejaví účinok, na objekte sa prejaví následok, pričom ustanovenie § 122 ods. 10 Trestného zákona pre pokračovací trestný čin ustanovuje, že všetky čiastkové útoky toho istého páchatel'a spája okrem iného objektívna súvislosť v predmete útoku.

Objektívna stránka skutkovej podstaty trestného činu spočíva vo vydaní osoby mladšej ako osemnásť rokov nebezpečenstvu spustnutia tým, že páchatel' jej umožní viesť záhalčivý alebo nemravný život. Pojem „vydá do nebezpečenstva spustnutia“ je naplnený vtedy, ak si osoba mladšia ako osemnásť rokov v dôsledku konania páchatel'a osvojuje škodlivé návyky, povahové črty, prípadne sklony a záujmy, ktoré spravidla vedú k morálnemu úpadku jednotlivca a k odstráneniu možnosti usmerňovať spôsob jeho života v súlade s morálnymi zásadami a spoločenskými záujmami. Morálny úpadok v konkrétnom prípade ešte nemusí nastať. Bude to tak až vtedy, ak v dôsledku páchatel'ovho pôsobenia vzniklo reálne nebezpečenstvo (R 11/1984). Zvádzaním k záhalčivému alebo nemravnému životu sa rozumie úmyselné, nie však jednorazové konanie páchatel'a podobné návodu, ktoré je spôsobilé ovplyvňovať osobu mladšiu ako 18 rokov, aby viedla uvedený závadný spôsob života. Možno ho uskutočniť tak slovom, ako aj skutkom. Nemožno však vylúčiť ani krátkodobé pôsobenie, ak bolo spojené s obzvlášť závažnými nepriaznivými následkami. Záhalčivým životom sa rozumie parazitný spôsob života (páchanie trestnej činnosti, žobranie, skryté formy sexuálnych služieb ako zdroj príjmov, pričom sem možno zaradiť aj dlhšie trvajúce záškoláctvo). Nemravný život je v porovnaní so záhalčivým životom širším pojmom a zahŕňa aj rôzne prejavy a návyky, ktoré sú v rozpore s morálnymi zásadami a často aj so záujmami chránenými Trestným zákonom (alkoholizmus, pohlavná promiskuita, trestná činnosť rôzneho druhu a pod.). Páchatel' umožňuje viesť záhalčivý alebo nemravný život takým konaním, že ktorým osobe mladšej ako 18 rokov priamo alebo nepriamo vytvára podmienky pre vznik nežiadúcich návykov a sklono. V praxi ide o zanedbávanie dozoru rodičov nad deťmi, ktoré sú ponechané samé na seba a vystavené rôznym negatívnym vplyvom.

Keďže podstata riešenia danej problematiky spočíva vo vymedzení a pochopení pojmov akými sú skutok, trváci trestný čin a pokračovací trestný čin, je podľa názoru najvyššieho súdu potrebné najskôr stručne sa k týmto pojmom vyjadriť a tieto ozrejmiť.

Podľa § 10 ods. 16 Trestného poriadku sa skutkom rozumie aj čiastkový útok pokračovacieho trestného činu, ak nie je výslovne ustanovené inak. Podľa právnej teórie a súdnej praxe možno za skutok označiť určitú udalosť, ktorá závisí od konania človeka a ktorá môže mať znaky jedného alebo viacerých trestných činov. Je to súhrn určitých, konkrétne vymedzených skutkových okolností, nikdy však nie ich právnym posúdením. Preto je nutné rozlišovať medzi skutkom a trestným činom. Každý trestný čin musí byť vždy i skutkom, ale nie každý skutok je vždy trestným činom. Podstatu skutku tvorí na jednej strane konanie ako prejav vôle páchatel'a navonok a na druhej strane následok, ktorý ním bol spôsobený, t. j. následok ktorý vznikol v príčinnej súvislosti s týmto konaním. Pokiaľ ide o otázku totožnosti skutku, táto je zachovaná ak a) je úplná zhoda aspoň v konaní pri rozdielnom následku; b) je úplná zhoda aspoň v následku pri odlišnom konaní; c) konanie alebo následok (alebo oboje) sú v prípadoch uvedených pod písm. a) a b) aspoň čiastočne zhodné, pričom táto zhoda musí byť v podstatných okolnostiach (skutkové okolnosti charakterizujúce konanie alebo následok z hľadiska do úvahy prichádzajúca právna kvalifikácia). Jedno konanie - jeden skutok môže spôsobiť aj dva alebo viaceré následky. Jeden skutok môže zároveň napĺňať aj znaky skutkovej podstaty viacerých trestných činov spáchaných v jednočinnom súbehu. O jednom skutku z hľadiska hmotného práva možno hovoriť aj v prípade, ak došlo k vzniku viacerých následkov významných pre trestné právo hmotné, ak každý z týchto následkov bol spôsobený aspoň z časti konaním páchatel'a rovnako významným z hľadiska trestného práva hmotného.

Vzhľadom k tomu, že v danom prípade konanie obvinených naplnilo v posudzovaných dvoch prípadoch znaky skutkovej podstaty trestného činu ohrozovania mravnej výchovy mládeže a objektívna stránka skutkovej podstaty tohto trestného činu predpokladá konanie páchatel'a so znakom trvácnosti, je potrebné uviesť, že za trestný čin trváci sa podľa § 122 ods. 12 Trestného zákona rozumie vyvolanie a udržiavanie (alebo len udržiavanie) protiprávneho stavu. Znak trvácnosti sa teda vyznačuje plynulosťou navodeného protiprávneho stavu, ktorý existuje nepretržite do jeho ukončenia. Trestné činy sa posudzujú ako jediné konanie, ak tento protiprávny stav trvá po určitú dobu. Miera škodlivosti takéhoto trestného činu sa zväčšuje tým viac, čím dlhšie trvá. Pri určení záveru, že konkrétny trestný čin je trestným činom trváci, je nutné vychádzať z gramatického výkladu zákonného znaku jeho objektívnej stránky („vydá“, „umožní“), t. j. použiti nedokonavého vidu slovesa konania páchatel'a takto vymedzeného. Konanie obvinených v danom prípade spočívalo vo „vydaní“ osôb mladších ako osemnásť rokov nebezpečenstvu spustnutia tým, že „umožnia“ im viesť záhalčivý alebo nemravný život. Pojem nebezpečenstvo spustnutia značí, že stačí len hrozba spustnutia, ktorá je však trvalejšieho charakteru. V prípade záškoláctva trestný postih rodičov vo forme nebezpečenstva spustnutia je daný v prípade, keď záškoláctvo narastá do rozsahu vedúceho k záhalčivému životu detí. To znamená, že nemôže ísť o ojedinelé záškoláctvo, ale naopak také, ktoré musí narásť do rozmerov, ktoré môžu evokovať u detí záhalčivý spôsob života. Musí ísť o trvalejší nežiadúci stav, ktorý netrvá krátku dobu.

Napokon vo vzťahu k dvom z časti sa prelínajúcim trestným konaniam (sp. zn. 1T/53/2016 a 4T/103/2016), najvyšší súd považuje za vhodné explikovať právny pojem pokračovací trestný čin. Podľa § 122 ods. 10 Trestného zákona za pokračovací trestný čin sa považuje, ak páchatel' pokračoval v páchaní toho istého trestného činu. Trestnosť všetkých čiastkových útokov sa posudzuje ako jeden trestný čin, ak všetky čiastkové útoky toho istého páchatel'a spája objektívna súvislosť v čase, spôsobe ich páchania a v predmete útoku, ako aj subjektívna súvislosť, najmä jednotiaci zámer páchatel'a spáchať uvedený trestný čin; to neplatí vo vzťahu k čiastkovým útokom spáchaným mimo územia Slovenskej republiky.

V posudzovanom prípade však ide o trváci, nie pokračovací trestný čin.

Poukazujúc na vyššie uvedené je zrejmé, že obaja obvinení boli v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 1T/53/2016 uznaní za vinných z prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Trestného zákona vo vzťahu k maloletej C.L. a následne v konaní vedenom

na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 4T/103/2016 boli uznaní za vinných z prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Trestného zákona vo vzťahu k maloletej R.L.. Obvinení sa teda v každom z týchto konaní dopustili uvedeného trestného činu k rôznym osobám - maloletým dcéram, pretože predmet útoku bol v každom posudzovanom prípade odlišný. V predmetnej trestnej veci je preto vylúčená aplikácia ustanovenia § 122 ods. 10 Trestného zákona o pokračovacom trestnom čine a následne potom z toho vyplývajúce uloženie spoločného trestu podľa § 41 ods. 3 Trestného zákona.

V posudzovanej veci nešlo o dva samostatné následky, ale o jeden následok vo vzťahu k dvom predmetom útoku, dvom maloletým dcéram (R 23/1999).

Potom konanie od 1. septembra 2015 do 18. marca 2016 je vo vzťahu k obojm maloletým jeden skutok naplňajúci znaky jedného trvácего trestného činu a konanie od 19. marca 2016 do 30. júna 2016 je druhý skutok.

V prípade ak obvinený pokračuje v konaní, pre ktoré je stíhaný, aj po oznámení vznesenia obvinenia, posudzuje sa také konanie od tohto procesného úkonu ako nový skutok; to neplatí, ak ide o trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207. V takom prípade ide o pokračovanie konania až do doby, kým je vyhlásený rozsudok súdu prvého stupňa alebo pokiaľ sa súd druhého stupňa neodobral na záverečnú poradu (§ 122 ods. 13 Trestného zákona). Medzníkom, ktorý ukončuje pokračovací, trváci a hromadný trestný čin je teda okamih oznámenia vznesenia obvinenia. Pojem „ak obvinený pokračuje v konaní“ sa tu nerozumie len pokračovanie v trestnom čine, ale aj trestné činy trvácего a hromadné (arg. Trestný poriadok hovorí o pokračovaní v konaní, ktorým sú aj jednotlivé akty, či útoky pri trestných činoch hromadných a udržiavanie protiprávneho stavu pri trestných činoch trvácich; ide teda o širší pojem než pokračovanie v trestnom čine).

Z obsahu spisu sp. zn. 1T 53/2016 okrem iného vyplýva, že prvotné uznesenie o vznesení obvinenia bolo obojm obvineným doručené 18. marca 2016, pričom uvedený deň je smerodajný pre určenie, že v prípade oboch od seba odlišne vedených trestných konaní, išlo o jeden totožný skutok. Pokračovanie obvinených v konaní, pre ktoré sú stíhaní aj po oznámení vznesenia obvinenia (18. marca 2016) bolo potrebné v danom prípade posúdiť ako nový skutok - jednota skutku ako trvácего trestného činu bola prerušená oznámením vznesenia obvinenia.

Podľa § 2 ods. 8 Trestného poriadku nikoho nemožno trestne stíhať za čin, za ktorý bol už právoplatne odsúdený alebo oslobodený spod obžaloby. Táto zásada nevyklučuje uplatnenie mimoriadnych opravných prostriedkov v súlade so zákonom.

Podľa § 9 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku trestné stíhanie nemožno začať, a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené, ak ide o osobu, proti ktorej sa skoršie stíhanie pre ten istý skutok skončilo právoplatným rozsudkom súdu alebo bolo právoplatne zastavené, podmienčne zastavené a obvinený sa osvedčil alebo sa skončilo schválením zmieru a zastavením trestného stíhania, ak rozhodnutie nebolo v predpísanom konaní zrušené.

Trestné stíhanie teda nie je možné pri skutku, ktorý bol postihnutý (aj keď ako neúplný, len vo vzťahu k jednému z oboch detí). V tejto časti (po vyčlenení z predmetného skutku) je potrebné trestné stíhanie zastaviť.

Trestné stíhanie teda možno viesť len vo vzťahu k druhému skutku - trvácemu trestnému činu, spáchanému po oznámení vznesenia obvinenia. Keďže skutok pretrvával (zrejme) aj po doručení trestného rozkazu (ide teda o recidívu), za „zoštíhľený“ skutok sa uloží samostatný trest . V danom prípade neprichádzalo do úvahy ani uloženie súhrnného trestu podľa § 42 Trestného zákona v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 4T/103/2016 z dôvodu, že obvinení spáchali trváci prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Trestného zákona vo vzťahu k R.L. až po vyhlásení odsudzujúceho rozhodnutia Okresného súdu Prešov, sp. zn. 1T/53/2016, za prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Trestného zákona vo vzťahu

k C.L. (trestný rozkaz Okresného súdu Prešov z 25. mája 2016 sp. zn. 1T/53/2016, doručený obvinenej C.L. 2. júna 2016 a rozsudok Okresného súdu Prešov z 24. júna 2016, sp. zn. 1T/53/2016).

Pokiaľ súd prvého stupňa odsúdil trestným rozkazom, sp. zn. 4 T/103/2016 z 28. septembra 2016 obvinených pre ten istý trváci trestný čin - skutok vymedzený do dátumu oznámenia im vzneseného obvinenia (18. marca 2016) postupoval nesprávne. Obvinení boli za ten istý čin odsúdení duplicitne, zo strany súdu prvého stupňa bola porušená zásada ne bis in idem.

Podstata zásady ne bis in idem má základ v tom, že o jednej veci vo vzťahu k jednej osobe (totožným viacerým osobám) môže byť vedené konanie a rozhodnuté iba jedenkrát. Dôsledkom právoplatného rozhodnutia vo veci a prejavom zásady ne bis in idem je vznik prekážky veci rozhodnutej (rei iudicatae) zakladajúci dôvod neprípustnosti trestného stíhania podľa § 9 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku a v nadväznosti na to dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku.

Zákon bol teda porušený v neprospech obvinených, tak ako je to uvedené vo výroku a odôvodnení tohto rozhodnutia, pričom však právne riešenie je iné ako predpokladá podané dovolanie, je však viazané na dovolaním vytýkanú chybu v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku.

S ohľadom na uvedené rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, ďalší postup vyplýva z vyššie uvedeného odôvodnenia.

Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku, ak sa vykonáva na obvinenom trest odňatia slobody uložený mu pôvodným rozsudkom a dovolací súd na dovolanie výrok o tomto treste zruší, rozhodne súčasne o väzbe.

Podľa § 380 ods. 4 Trestného poriadku minister spravodlivosti alebo generálny prokurátor môže výkon rozhodnutia, proti ktorému podal dovolanie, odložiť alebo prerušiť až do rozhodnutia. Po podaní dovolania môže tak urobiť aj dovolací súd.

Dovolací súd zistil, že obvinený O.L. vykonáva trest odňatia slobody, ale v inej trestnej veci (rozhodnutie Okresného súdu Prešov, sp. zn. 6T/37/2018) a obvinená C.L. trest nevykonáva, preto nebolo potrebné rozhodnúť o väzbe v zmysle § 380 ods. 2 Trestného poriadku.

Je ešte potrebné pripomenúť všestranné použitie ustanovenia § 391 ods. 2 Trestného poriadku, teda ak bolo napadnuté rozhodnutie zrušené len v dôsledku dovolania podaného v prospech obvineného, nemôže v novom konaní dôjsť ku zmene rozhodnutia v jeho neprospech.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.